

1 MATTHEW VILL GÄRNA KÖPA ett nytt spel, men pengarna räcker inte riktigt till. Han frågar sin mamma om han kan få förskott på nästa månadspeng. Det går bra, säger hon och tillägger lite på skämt: "Tur för dig att jag inte tar ränta!" Det är ett skämt som Matthew inte förstår. Vad är ränta? Och hur används det?

VAD ÄR RÄNTA?

Att låna pengar är sällan gratis – eftersom du får betala ränta. Här förklarar vi, med hjälp av vår knatterreporter Matthew, vad det är.

TEXT **TERRI HERRERA** ILLUSTRATIONER **REBECCA ELFAST**

2 MAMMA FÖRKLARAR: När du lånar pengar från banken så tar banken ut en avgift för lånet. Räntan räknas ut i procent. Om du till exempel lånar 1 000 kronor till 5 procents ränta, så ska du betala 50 kronor i avgift varje år, så länge du inte betalar tillbaka lånet. Man kan beskriva det som hyra för de lånade pengarna.

3 NU LÅNAR BANKEN SÅKLART inte ut pengar till barn för att de ska köpa spel, utan det rör sig om större saker. Din familj kanske vill köpa en villa. Ett hus är dyrt och då måste ni kanske ta ett banklån för att ha råd. För att få låna behöver din förälder/dina föräldrar skriva på ett kontrakt att de ska betala ränta varje månad.

4 DÄRFÖR ÄR DET OCKSÅ smart att försöka minska lånet (det kallas för att amortera) så att räntan blir mindre. Säg att du lånar 1 000 kronor och har 5 procents ränta = 50 kronor. Om du snabbt betalar 500 kronor så är räntan fortfarande 5 procent, men i pengar blir det 25 kronor. Och när du har 100 kronor kvar i lån, så blir det bara 5 kronor i ränta. När lånet är återbetalat, så betalar du självklart ingen ränta alls.

5 DU KAN OCKSÅ FÅ RÄNTA. Om du har pengar som du inte behöver just nu så kan du sätta in dem på banken. Då är det du som får ränta från banken för att du "lånat ut" dina pengar till dem. Just nu är räntan på sparkonton låg, under 1 procent, men för tio år sedan var den mellan 5 och 6 procent. Då växte pengarna för varje år bara genom att man lät dem vara kvar på bankkontot.

2x bonusfakta

OLIKA DYRT MED LÅN

Räntan som man måste betala till banken är ibland hög, ibland låg. Just nu är räntan låg. På 1990-talet var räntorna mycket, mycket högre, som mest 24 procent. Då var det svårt att ha råd med sina banklån.

RÄNTEFÖRBUD!

Enligt både Bibeln och Koranen är det förbjudet att ta ut ränta. Förr var det därför otillåtet i Sverige att låna ut pengar mot ränta, och fortfarande finns bara räntefria lån i vissa muslimska länder.